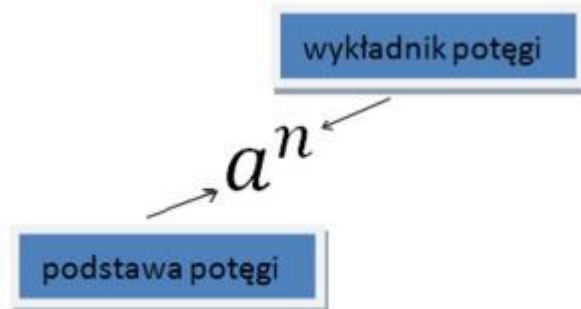

Potęgowanie

Symbol potęgi wprowadzono po to, aby skrócić zapis mnożenia tych samych czynników lub żeby móc przedstawić w krótkiej postaci duże liczby.

Potęę o podstawie a i wykładniku naturalnym n oznaczamy przez a^n

$$a^0=1$$

$$a^1=a$$

$$a^2=a \times a$$

$$a^3=a \times a \times a$$

itd.

Wykładnik potęgi oznaczony na rysunku jako n mówi nam ile razy mamy pomnożyć podstawę przez samą siebie.

Dwójkowy system liczbowy (inaczej binarny) to pozycyjny system liczbowy, w którym podstawą jest liczba 2. W systemie dwójkowym do zapisu liczb wykorzystuje się wyłącznie dwie cyfry: 0 i 1. Jest to system pozycyjny więc od pozycji, na której stoi jedynka zależy jej wartość. Podstawą każdej pozycji są (czytając od prawej do lewej) kolejne potęgi liczby 2.

Obliczanie wartości dziesiętnej liczby zapisanej w systemie dwójkowym:

10, w systemie dwójkowym przybiera postać 1010, gdyż:

$$1010_{(2)}=0 \times 2^0 + 1 \times 2^1 + 0 \times 2^2 + 1 \times 2^3 = 2+8 = 10.$$

$$11110_{(2)}= 0 \times 2^0 + 1 \times 2^1 + 1 \times 2^2 + 1 \times 2^3 + 1 \times 2^4 = 2 + 4 + 8 + 16 = 30$$

Obliczanie wartości dwójkowej liczby zapisanej w systemie dziesiętnym

Aby z liczby dziesiętnej uzyskać odpowiadającą jej liczbę dwójkową należy dzielić daną liczbę przez 2, wyniki dzielenia zapisujemy w słupku reszty z dzielenia zapisujemy po prawej stronie kreski, kolejne dzielenia wykonujemy do momentu aż uzyskamy wynik z dzielenia mniejszy niż 1. Wtedy przepisujemy jedynkę z lewej na prawą stronę kreski. Liczbę odczytujemy od dołu do góry.

173 : 2	reszta	1
86 : 2	reszta	0
43 : 2	reszta	1
21 : 2	reszta	1
10 : 2	reszta	0
5 : 2	reszta	1
2 : 2	reszta	0
1 : 2	reszta	1

10101101

Jaką największą liczbę można zapisać na "n" miejscach w systemie dwójkowym?

$$2^n - 1$$

Wzór:

n oznacza liczbę pozycji (miejsc)

Jaką największą liczbę można zapisać na 2 miejscach w systemie dwójkowym?

$$2^2 - 1 = 3$$

Ile różnych liczb można zapisać na "n" miejscach w systemie dwójkowym?

$$2^n$$

Wzór:

n oznacza liczbę pozycji (miejsc)

Ile różnych liczb można zapisać na 5 miejscach w systemie dwójkowym?

$$2^5 = 32$$